

Amtsblatt

Rönlgl. Preußischen Regierung
zu Bromberg.

No. 2.

Bromberg, den 10ten Januar 1817.

Wegen Aufnahme der statistischen Tabelle.

Der §. 5. der unterm 26ten November e. wegen Aufnahme der statistischen Tabelle, durch das Amtsblatt ergangenen Verfügung setzt unter Litt. C. fest, daß die beurlaubten Militär- Personen an dem Orte, wo sich Garnison befindet, den Militär- Behörden zur Zählung und Aufnahme zu fallen sollen.

Um jedoch allen Irrthümern vorzubeugen, wird den höheren Bestimmungen gemäß hiedurch angeordnet, daß nach Maßgabe der Vorschrift des §. 5. Lit. c. die Aufzeichnung aller Beurlaubten nicht nur der Landwehr, sondern auch des stehenden Heeres überall, mitbin auch in den Garnison- Städten, von der Civil- Behörde bewirkt werden soll.

In den übrigen Punkten behält es bei den Vorschriften des §. 5. der obigen Amtsblatt- Verfügung ganz sein Verbleiben.

Bromberg, den 27ten Dezember 1816.

Rönlgl. Preußische Regierung.
Erste Abtheilung.

Dziennik

Urzędowy
Król. Pruskiéy Regencyi
w Bydgoszczy.

No. 2.

Bydgoszcz, dnia 10. Stycznia 1817.

Względem tabell statystycznych.

Paragraf 5. urzędzenia z dnia 26 Listopada r. b. względem tabell statystycznych w Dzienniku Urzędowym umieszczonego, stanowi pod lit. c. że woyskowi urlopowani w miesca gdzie się garnison znajduje, przez Władze woyskowe spisane być powinni.

W celu zapobieżenia iednak wszelkim błędem stąd wyniknąć mogącym, stosownie do urzędzeń Władzy wyższej stanowimy ninieyszem, że podług przepisów §. 5. lit. c. spis wszystkich urlopowanych nietylko z półków obrosy krajowoy, ale też z woyska liniowego wszędzie, azaćm też i w miastach garnizonowych przez Władze cywilne uskuteczniony być ma.

W wszystkich zaś innych punktach pozostaje się przy przepisach §. 5. urzędzenia powyżey rzeasonego przez Dziennik Urzędowy ogłoszonego.

Bydgoszcz, dnia 27. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Widział Pierwszy.

Betreffend die Pest in der Moldau.

Neuerdings haben sich wieder Spuren der Pest in der Moldau gezeigt, welches die Kaiserlich Oestreichische Regierung bewogen hat, ihre Grenze

Względem powietrza w Mołdawii.

Niedawno okazały się znów znaki powietrza w Mołdawii, co dało powód Rządowi Cesarsko- Austryackiemu do samknięcia gra-

gegen die Moldau zu sperren, und zu Chernowik eine Quarantaine für Personen und Waaren auf 20 Tage anzuordnen.

Indem wir hievon das handelreibende Publikum in Kenntniß setzen, verordnen wir zugleich, daß aus jenen Gegenden kommende Personen und Waaren nur dann die diesseitige Grenze passieren dürfen, insofern durch gültige Zeugnisse erwiesen ist, daß sie in der oben gedachten oder einer andern Quarantaine-Anstalt Kontinuz gehalten haben, und für unverdächtig erklärt worden sind. Sämmtliche Grenz-, Zoll-, Kemter und Polizei-Behörden unseres Departements werden gemessenst angewiesen, sich hiernach zu achten, und in Fällen dieser Art erst unskändlich an uns zu berichten und unsere Entscheidung abzuwarten, ehe sie den bezeichneten Personen und Waaren den Eintritt über die diesseitige Grenze gestatten. Der Handel mit alten Kleidern, Wäsche und Betten, bleibt übrigens nach unserer Verfügung vom 26sten Oktober d. J. Amtsblatt Pag. 530 ic. um so mehr aus jenen Gegenden ganz verboten.

Bromberg, den 28ten Dezember 1816.

Königliche Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Betrifft das Verfahren bei Streitigkeiten zwischen Handwerkern und Reisenden über die Güte und den Preis der Arbeiten.

Zur Abstellung der Beschwerden der Reisenden, über das Verfahren bei Streitigkeiten mit Handwerkern, aber Ueberlegungen im Preise wegen unternommenes notwendig gewordenen Reparaturen und überhaupt über unangemessene Behandlung, haben die Königlichen Ministerien der Justiz, der Finanzen und des Handels und der Polizei mit teftt Verfügung vom 14ten November d. J. folgende Bestimmungen vorgeschrieben.

- 1) Bei Streitigkeiten zwischen Reisenden und Handwerkern über die Güte und den Preis der Arbeit, soll auf des einen oder des andern Theils Antrag, ein kurzes parteiliches Verfahren dem gerichtlichen allemal voraus gehen.
- 2) Demnach soll die Polizei- Behörde eines je

niew od Mołdawii i ustanowienia kwaranteny w Chernowicach dla osób i towarów na dni dwadzieścia.

Uwiedomiasz przeto o tem Publiczność handlem trudniącą się, stanowimy oraz, że osoby i towary z okolic tych przybywające, wtenczas tylko przez tuteyszą granicę przepuszczane być mogą, skoro świadectwami ważnemi udowodnią, że w powyżey ustanowioney lub inney kwarantanie śledzone, i za niepodeyrzane uznane zostaty. Wszystkim przeto Urzędom graniczo-celnym i Władzom policyjnym iaknajmocnię zalecamy, aby się do tego stósowały, i w razie podobnym nim powyżey rzezonym osobom i towarom przeycć tuteyszą granicę dozwołą, nam wprzody okolicznie raportowały i decyzji naszey w temy mierze ocekowały. Wreście handel starymi sukniami, bielizną i pościelą z okolic wymienionych podług urzadzienia naszogo z dnia 26. Października r. b. w Dzienniku Urzędowym na stroniecy 530. umieszczonego, zupełnie się zakazuje.

Bydgoszcz, dnia 28. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem postępowania w sporach pomiędzy rzemieślnikami i podróżnemi o dobroć i cenę robot.

W celu zapobieżenia skargom podobnych względem postępowania w sporach z rzemieślnikami, o podwyższanie cen za reparacye w czasie podróży nastąpione, szczególnię zaś o niestosowne obeyscie się onych, przepisyły Królewskie Ministerstwa Sprawiedliwości, Finansów i Handlu tudzież Policyi urzadzieniem z dnia 14. Listopada r. b. postanowienia następnę:

- 1) Przy sporach między podróżnemi i rzemieślnikami o dobroć i cenę robot, ma zawsze na wniosek iedney lub drugiey strony krótkie policyjne postępowanie sądowe poprzedniczyć.
- 2) W skutek więc tego powinna Władza

den Orts dem Befinden nach mit Zuziehung eines sachverständigen Gewerksgeossen diese Correctigkeit polizeimässig untersuchen, und allenfalls nach vorgängiger, bei Umständen nach, eidlicher Taxation der Arbeit die Sühne versuchen, und in deren Entstehung durch ein Resolut entscheiden.

- 3) Demjenigen, welcher sich bei diesem Resolut nicht berichtigt, steht die Berufung auf richterliche Entscheidung zwar frei, sie muß aber sogleich eingelegt werden, und ist der Handwerker schuldig, die Arbeit, wenn sie ein, mit dem Eigenthum des Reisenden zusammenhängendes Werk ist, demselben gegen Auszahlung des polizeilich bestimmten Preises und Kaution für die Weiterforderung, so wie Bestellung eines Bevollmächtigten, verabsoluten zu lassen.

Diese hohen Ministerial-Bestimmungen werden hienit zur allgemeinen Kenntniß und pflichtmäßigen Beachtung von sämmtlichen Polizei-Beörden gebracht.

Bromberg, den 10ten Dezember 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Die Aufhebung der Apotheke zu Schokken betreffend.

Die bisher bestandene Apotheke des Herrn Schäfer zu Schokken ist aufgehoben worden, und wird deren Besitzer ferner nur Material- und Weluhandel treiben.

Bromberg, den 10ten Dezember 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Betrifft die Lungenfäule unter dem Rindviehe.

Ein erfahrener Thierarzt empfiehlt zur Heilung dieser Krankheit Eiterbänder und das versüßte Quecksilber-Muriat (*Hydrargirum muriaticum mitis*) und läßt zu dem Ende einem Ochsen 20, einer Kuh 15, und einem Kalbe von 1 bis 2 Jahr

policyina miasca każdego, podług okoliczności za przywołaniem znającego się na rzemiośle, spór ten stósownie do przepisów policyjnych wyindagować, albowitek według okoliczności po poprzedniczy i poprzyięgłéy taxaacy roboty zgody poszukiwać i po nastąpieniu onéy sawyrokować.

- 3) Temu, któryby się wyrokiem tym niezaspokoił, pozostaie w prawdzie odwołanie się na rozstrzygnięcie sądowe, to jednakowoż natychmiast nastąpić musi, i rzemieślnik obowiązany iest, robotę, jeżeli ta z własnością podróżnego połączoną iest, temuż za opłatą ceny policyjnie ustanowionéy i stawieniem rękomy większe żądanie zabezpieczający, iakoteż za pozostawieniem petanomocnika, wydać.

Postanowienia te naywyższe Ministeryalne podaliśmy ninieyszém do wiadomości publicznéy i wszystkich Władz policyjnych końcem ścisłego zastosowania się do onychże.

Bydgoszcz, dnia 10. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem zniesienia apteki w Schokken.

Dotychczasowa apteka JP. Schaeffer w Schokken zniesioną zostata, nadal zaś właścicieli oneyże handlem tylo materiyalnym i winnym trudnić się będzie.

Bydgoszcz, dnia 10. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

O chorobie gnicia płuc pomiędzy bydłem.

Doświadczony lekarz bydła poleca na uleczenie choroby téy sawióki i ostodzone żywe srebro muriat (*Hydrargirum muriaticum mitis*) i każe tym końcem wołowi 20, krowie 15, a cielakowi roczniakowi lub dwulatkowi

sen 8 bis 12 Gran von dem letztgedachten Mittel in eine Brodpille gestriekt, jeden Morgen nüchtern einstecken, nebenher auch eine Abkochung der aus den Wurzeln und dem Stamme der Eichen erworgewachsenen Sprößlinge zum Getränk reichen.

Nach mehrtägligem Gebrauche des Quecksilbers entsetzt ein leichter Durchfall und Schäumen des Mundes, (Speichelfluss) worauf des Mittels einige Tage ausgefekt, dann wieder angewendet und mit seinem Gebrauche bei Wahrnehmung der durch oben gedachte Symptome bedingten Pausen so lange kontinuiert wird, bis Husten, Engbrüstigkeit und die andern Zeichen der Lungenfäule gewichen und Freistluft und Wiederekathen wieder zur Normalität zurückgeführt sind. Es versteht sich von selbst, daß übermäßiger Durchfall, Speichelfluss und enorme Hinfälligkeit des Viehes, den fortgesetzten Gebrauche des Quecksilbers verbieten, da hingegen das Eichensprossen-Dekokt ununterbrochen während der ganzen Kur und noch eine geraume Zeit nach deren glücklicher Beendigung, zum Getränk gereicht werden muß. Zwischen durch kann man dem Viehe auch Kleien: oder reines lauwarmes Wasser zum Saufen geben. Während der Kur läßt man gutes leichtes Heu und fein geschnittenes Häckerling füttern, und mischt an den Tagen, wo das Quecksilber ausgefekt wird, hiezu etwas Kohl. Dieser und Kunkelrüben werden mit großem Nutzen dem gewöhnlichen Futter während der Konvalescenz beigemischt.

Erfolgen nach 10 bis 12tägligem Gebrauche des Quecksilbers, die oben erwähnten Symptome nicht, zeigen sich keine Spuren von Besserung und nehmen im Gegentheil die Krankheits-Erscheinungen zu, so ist die Hoffnung zur Genesung verschwunden und der Tod nicht weit. Obgleich diese Heilart beim Eintritt der Krankheit mehr Hoffnung eines günstigen Erfolges lassen läßt, so sollen doch auch 16 bis 18 Tage krank gewesene Häupter durch sie noch genesen seyn.

Abgiltiger Eintritt der Krankheit mit Fäulferem, mehr ebnendem Husten und starker Engbrüstigkeit, klare, lebhaftere Augen, starkes Stöhnen, großes Dickwerden des ganzen Halses, Geschwulst der Kimbackendrüsens und vergeblicher Drang zum Wüsten, bedingen zusammengenommen neben dem nach obigen Vorschriften geregelten Gebrauche des Quecksilbers, Aderlässe, die nach Um-

8 do 12 granów lekarstwa rzezonego w pigułce z chleba co rano nadczo do potknięcia w gardło wetknąć, obok zaś tego dekokt z gałszek z korzeni i pniów dębowych wykastających odgotowany, do napoju dawać.

Po kilkadziennym używaniu żywego srebra powstaie lekkie rozswolnienie żołądka i piana z gęby (płyn ślin), poczem sposobu tego przez kilka dni poprzedak, potem zaś snowu rozpocząc i używac go, poprzedając jednak w razie symptomów powyżey raezonych, tak długo powtarzac potrzeba, dopóki kassel, trudność oddechu i inne snaki agnielisy płuc, tudzież chęć do żarcia i żucia snowu do dobrego stanu niepwrócą. Rosumie się samo przez się, że za wielkie rozswolnienie, piana z gęby i nadawczyzna opadłość bydła, używania ciągłego żywego srebra wzbrania, przeciwnie zaś dekokt z roślin dębowych przez całą kuracyą i przez nieaki czas po szczęśliwym oney ukonczeniu, za napój ciągłe dawany być powinien. W czasie kuracyi można także bydłu kleiek lub cysłą letnią wedę za napój dawać. Nadto podczas kuracyi potrzeba bydło dobrą i lekką wrzosną tudzież oienko-porzniętą sieczką pasć, i w dniach tych, w których mu żywe srebro dane zostalo, do tego nieco kapufty przymieszawać. Tę i czerwoną cwikłę mieszając do zwyczajney paszy, w czasie polepszenia się zdrowia pomyslnego skutku spodziewać się należy.

Jeżeli po 10cio lub 16sto dniowym użyciu żywego srebra, symptoma powyżey rzezone mienastąpią, tudzież się żadne snaki polepszenia nieokazą, w ewczas nadsiebia zdrowia snika i śmierci jest w pogotowiu. Lubo takowy sposób leczenia przy wścęciu się choroby więcey nadaiei pomyslnego skutku spodziewać się każe, to przecież przy używaniu onegoz bydło 16 do 18 dni chorobą obarczane do zdrowia przychędzić powinno.

Prędkie wybuchnięcie choroby z cięższym i głośnym kasslem, tudzież ciężkość na piersiach, cysła i wesole osy, mocne stękanie, wielkość i zgrubienie całego karku, nabrzimłość gruczołów, szcżęki i nadaremny przymus do gnoienia, pospół wsiąwszy, wymagaia obok powyżey przepisanego używania żywego srebra i puszczania krwi, które po-

ständen mehr oder weniger stark aus der geöffneten Halsblutader mit Nutzen bewirkt werden.

Insofern diese Kurethode bei den ersten entzündlichen Vorboten der Krankheit ungefährmt angewendet wird, rechtfertigen Analoge und Erfahrung die Hoffnung auf einen günstigen Erfolg. Eben hierauf gestützt, darf man indessen diese in den spätern Stadien der Krankheit weniger, und bei schon obwaltenden bedeutenden Desorganisationsen der Lungen und Extravasaten in der Brusthöhle, nie hegen.

Da die Lungenfäule und andere mit ihr verwandte Krankheiten oft Produkt schlechter Fütterung sind, diese oft und namentlich in diesem Jahre, wo durch übermäßige Masse allen Vegetabilien der Keim der Verderbnis mitgetheilt worden ist, nicht ganz vermeiden werden kann, so haben erfahrene Thierärzte ein künstliches Futter vorgeschlagen, durch dessen Vermischung den verdorbenen Futterkräutern die krankheitszeugenden, schädlichen Eigenschaften benommen und ihnen heilsame Eigenschaften mitgetheilt werden. Die Grund-Idee bei der Bereitung dieses als heilsam bewährten Futters ist: Früchte, Sommergewächse und Futterkräuter verschiedener Art in eine weingig-saure Gährung zu versetzen und darin zu erhalten. Man erreicht diesen Zweck, wenn man grünen Klee auf der Hackfelbank gröblich zerschneidet, ihn etwas läßt und in eine große Tonne, oder mit Cement ausgeschlagene, überdachte, wasserfeste Grube, deren Boden vorher mit Salz oder etwas Sanertelg bestrichet seyn muß, schüttert und mit Wasser befeuchtet. Hierzu wirft man nach und nach und in verschiedenen Schichten klein geschnittene Kohlblätter, gelbe, weiße, und Runkelrüben mit dem Kraute, Brennnesseln, saftige Disteln und überhaupt alles, was als gutes, nahrhaftes Futter für Rindvieh bekannt ist, streut auf und zwischen die höhern Lagen und Schichten dieser Vegetabilien dann und wann eine Handvoll Salz und trägt nun Sorge, daß das Ganze von der Laake oder dem Salzwasser bedeckt bleibe, der stinkende und gährende Schaum aber abgeschöpft werde. Die ganze Masse wird nun festgestampft und die oberste Schicht mit einem Brette und einem schweren Gewichte beladen. Der Aufwand an Salz ist sehr unbedeutend und es ist hinlänglich, nach und nach eine Handvoll überzu streuen.

Diese Mischung der verschiedenen Vegetabilien kann schon während des Sommers und im

dtug okolicoznosci mniey lub więcey z otworzonoy żyły na szty praedsięwzięte bydź może.

Jeżeli używanie sposobu tego leczenia przy pierwszym zagnionym osnaku choroby, zaniedbanem niebędzie, natenowas obiecują analogia i doświadczenie pomyślny skutek. Na tem zasadzając się, niemożna się iednak tego w późniejszy czasie choroby, a przy znaydujących się znaczących dezorganizacyach płuc i wesbraniach w dołkach piersi nigdy spodziewać.

Gdy zaś zgniołość płuc i inne choroby z nią pokrewnione, często są produktem złej paszy, téy zaś często a mianowicie w roku terazniejszy, w którym mokrość nadwycisayna wszystkim roślinom przycisayną zepsucia się siła, uchronić się niemożna, doświadczeni przeto lekarze bydź, szaczną paszę radszą, za przymieszaniem której do paszy zepsutay, własności szkodliwe chorobę wzniecające odjęte, a natomiast własności zdrowielskie zostają. Za zasadę przy sporządzaniu paszy za zdrową uznany jest: aby owoc, rośliny letnie i siele różnego rodzaju za paszę używane, nieco sakwasic i w tym stanie utrzymywać. Zamiar ten tym pewniéy osiągniony będzie, gdy się zieloną konicsayną grubo porznie, takową nieco wywiersty i w wielką beczkę lub w rów kitem dziarnistym wyłożony, pokryty i suchy, którego spód wprzody solą posypany lub nieco kwasnem ciałem wyłożony bydź ma, weypie i wodę zakropi. Do tego przydaie się potrosze w różnych warstach cienko porzniętych liści kapustnych, żółtáy, białáy i czerwonawéy ówiky z łodygą, pokrzyw, socyffego ostu, szcególniéy zaś wszystkiego tego co za dobrą i prawdziwą paszę dia bydź uznane jest, tudzież pomiędzy większe miesca i wartay roślin tych tu i owdzie pełną garść soli sypie się, potem zaś o to się stara, iżby cała ta mieszanina polewką lub wodą stoną polaną była, szum zaś śmierdzący i burzący się zabrany zostać. Całą massę tę trzeba mocno ubić, powierachny zaś warst deską lub ciężarem pokryć. Wydatek soli jest bardzo nieznacznym, zacsém dostateczną jest rzeczą, raz po raz pełną garść onéy przydać.

Mieszanina różnych tych roślin może bydź latem i iesienią robiona, i do niéy w

Herbste bewahrt, und theilweise bleib auch die Abgänge aus der Haushaltung, die sonst als unnütz wegwerfen werden, benutzt werden. In der Masse geht eine immerwährende, weinigt-saure Gährung vor, die mit leichter Wärme erhalten wird.

Von diesem Gemenge, welches den ganzen Winter hindurch gut bleibt, sehr nahrhaft und säurefrei ist, und vom Viehe sehr gierig gefressen wird, giebt man diesem täglich einige Haubden, gemengt mit dem übrigen Futter. Durch den Zusatz von Wacholderbeeren, Meerrettig, Kalmswurzeln, Anis, Kümmel, Pfeffer, Zwiebeln u. dgl. m. kann man seine wohlbärtigen Eigenschaften noch erhöhen.

Seiner Gemelnnützigkeit wegen machen wir Vorstehendes bekannt und empfehlen es aus Ueberzeugung zur Beherzigung den Viehbesitzern unsers Departements.

Bromberg, den 24ten November 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Grundsätze nach welchen bei Verabreichung der Fournage an marschirende Truppen, verfahren, und die dafür zu leistende Vergütung gewährt werden soll.

Die Verabreichung der Fournage an marschirende Truppen muß in der Regel aus den Magazinen erfolgen. In Dörfern aber, wo keine Magazine befindlich sind, ist in Gemäßheit des Edikts über die Aufhebung der Natural-Fournage und Brodtlieferung vom 20ten Oktober 1810 §. 5. die Fournage jedesmal von den Einfaßen zu liefern, theils weil wegen Beschaffung der Transportmittel, besonders, wenn bei eiligen Truppenmärschen, die betreffenden Behörden nicht zeitig genug Kenntniß davon erhalten, leicht Verlegenheit entstehen kann, theils weil die Fournage nicht selten, namentlich bei kleinen Kommandos, nur in so geringen Quantitäten erforderlich ist, daß deren Beschaffung aus entfernten Magazinen zu einem unnützen Zeit- und Kosten-Aufwande führen würde.

części odchody z utrzymywania domowego, które jako nieużyteczne wyrzucane bywają, użyte. Massa ta zwykle nieustannie winnokwaskawo robi, którą bardzo łatwo utrzymać można.

Mieszaniny téy, która przez całą zimę utrzymuje się, dobrą jest i zgniotności niepodlega, tudzież przez bydło chętnie żartą bywa, daje się temż codziennie pełną garść z mieszaną inną paszą. Przydamem jagód iatowcowych, chrzanu, ziela tatarskiego, kminu anizowego, pieprzu, cybuli, i t. p. można dobre własności mieszaniny téy jeszcze więcéy powiększyć.

Koncem powszechnego użytku oneyże, podaćmy sposób powyższy do wiadomości publiczney, i polecmy go z doświadczenia, rozważde właścicieli bydła w Departamencie naszym.

Bydgoszcz, dnia 24. Listopada 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

Zasady, podług których przy wydawaniu furazu woysku przechodzącemu postępowano, i za takowy wynagradzono bydź ma.

Furaz dla woyska przechodzącego powinien bydź podług przepisów zwykłych z Magazynów wydawany. W miejscach zaś gdzie się żadne Magazyny nieznaydują, stosownie do edyktu względem zniesienia furazu i liwerunku chleba z dnia 30. Października 1810. §. 5. powinien bydź furaz przez mieszkańców każdej rasą dostarczony, a to częścią dla tego, gdyż względem dostarczenia sposobu transportu, szczególniéy w czasie prędkiego przechodu woyska, niebędąc właściwe Władze dosyć wczesnie zawiadomione, bardzo łatwo nieprzyjemność wyniknąć może, częścią, gdyż furaz bardzo często a mianowicie przy przechodzie małej komendy w tak małej ilości jest potrzebny, iż dostarczenie onegoż z Magazynów odległych próżną by frataz czasu i nakład kosztów za sobą pociągało.

Als Waagstaab der Vergütung für die geliefertete Fourage wird dem angeführten Colkte zu Folge der Martini-Marktpreis angenommen.

Bromberg, den 26ten Dezember 1816.

Königl. Preuß. Regierung.
Erste Abtheilung.

Zahlung der Zinsen auf die 4ten Coupons der Staatsschuldscheine für das halbe Jahr vom 1sten Juli bis ultimo Dezember c.

In Folge einer Verfügung des Königl. Finanz-Ministerii vom 11ten d. M. werden sämtliche Spezial-Kassen unseres Departements angewiesen:

- 1) die jetzt fälligen und unerhoben gebliebenen Zins-Coupons von den Staatsschuldscheinen nicht allein auf die zu entrichtenden Abgaben in Zahlung anzunehmen, sondern solche auch
- 2) während des Zahlungs-Termins vom 2ten Januar bis ultimo Februar k. J. unmittelbar baar zu realisiren, und die in dieser Art eingelösten Zins-Coupons der Regierungshaupt-Kasse auf die Ueberschüsse statt baar einzusenden.

Zugleich dient zur allgemeinen Kenntniß, daß auch die hiesige Regierungshaupt-Kasse zur Annahme der in Rede stehenden Zins-Coupons angewiesen ist, und daher auch von derselben die Annahme und Umsetzung der Zinscheine, auf Erfordern bewirkt werden wird.

Bromberg, den 23ten Dezember 1816.

Königl. Preuß. Regierung.
Zweite Abtheilung.

Berpflegung vaterländischer Truppen auf Marschen.

Nach der Königl. Verordnung vom 16ten Mal c. in Betreff der Waag- und Gewicht-Ordnung für die Preussischen Staaten, soll das besondere Fleischer Gewicht nicht mehr, sondern statt dessen das Krämer-Gewicht statt finden.

Za zasadę do wynagradzania za dostarczony furaz ma bydź Rosownie do prasywiezionego edyktu cana targowa w dniu 8go Marcina miesce maiąca, saltosowana.

Bydgoszcz, dnia 26. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem wypłaty prowizyi na 4te Kupony obligacyi krajowych za półroczje od 1. Lipca do ostatniego Grudnia r. b.

W skutek urządzenia Królewskiego Ministerium Finansów z dnia 11. m. b. zalecamy wszystkim szczególnym kassom Departamentu naszego, aby

- 1) Kupony prowizyjne od obligacyi krajowych teraz przypadające i jeszcze niezapłacone, nietylko w podatkach płacić się mających przysięę, ale też takowe
- 2) w czasie terminu opłaty od dnia 2 Stycznia do ostatniego Lutego r. p. bez oporu w gotowiznie realizowały, tudzież kupony prowizyjne tym sposobem wykupione kassie główney Regencyiney na remanenta zamiast gotowizny przesyłały.

Nadto podajemy do wiadomości publiczney, że i tateysza kassa główna Regencyina do przymowania kuponów prowizyjnych w mowie będących, upoważniona została, kassa więc ta na każde żądanie oneż przyjmować i zmieniać będzie.

Bydgoszcz, dnia 23. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Względem żywienia przechodzącego krajowego woyska.

Podług urządzenia Królewskiego z dnia 16. Maia r. b. dotyczącego się regulaminu miary i wagi dla Państw Pruskich, niema bydź waga szczególna rzeźników leca w miesce tę waga kupiecka używana.

Wenn indessen dem Militär das Fleisch bisher nach dem Fleischer-Gewichte verabreicht worden ist, so ist jetzt um dem Militär den Abgang bei der Portions-Vertheilung und sonst zu ersparen, und damit die Fleischer-Portion dem Soldaten nicht gekürzt werde, von Seiten Eines Königlich hohen Kriegs-Ministeriums beschloffen worden, die Fleisch-Portion nach Verhältnis des Unterschiedes zwischen dem künftig nicht mehr in Anwendung kommenden Fleischer- und dem neuen Gewichte zu erhöhen.

Zur Vermeldung eines größeren Bruchs bei dem in Verhältnis mit dem neuen Gewicht stehenden Aufgewicht von $3\frac{1}{2}$ Loth pro Pfund, wird dasselbe nur zu 3 Loth, mithin die Portion des bisherigen $\frac{1}{2}$ Pfund Fleischer-Gewichts zu $17\frac{1}{2}$ Loth Krämer-Gewicht bestimmt.

Im Verfolg der im Amtsblatt vom Jahre 1816. No. 45. Seite 509 bis 511. enthaltenen Bestimmungen, wie bei dem eingetretenen Erdens-Zustande die Verpflegung der vaterländischen Truppen auf Märschen bewerkstelligt werden soll, wird diese neuerliche Bestimmung zur Kenntnissnahme und Beachtung in vorkommenden Fällen sowohl den betreffenden öffentlichen Behörden als dem Publikum bekannt gemacht.

Bromberg, den 27sten Dezember 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Die mit dem 1sten Januar k. J. allerhöchst angeordnete Auflösung des Handels-Tribunals zu Thorn betreffend.

Nach dem angeordneten Instanzen-Zuge konstituiren bisher die Handelstribunale zu Bromberg und Thorn gegenseitig die Appellations-Instanz. Die, in Rücksicht der Rechtspflege bestehende Verbindung zwischen dem Großherzogthume Posen und den, mit Westpreußen vereinigten Distrikten, den Kulm- und Michelauer Kreise, und der Stadt Thorn nebst ihrem Gebiete, hört jedoch nach dem Allerhöchsten Patente vom 9ten v. M. mit dem 1sten Januar k. J. auf, und das Handelstribunal zu Thorn wird mit dem Eintritte dieses Zeitpunktes aufgelöst. Durch die Verfügung des Chefs der

Gdy zaś dotychczas mięso woysku podług wagi rzeźników dostarczano było, pręto w celu wynagrodzenia oneznę ubytku przy podziale porcyi lub w inny sposób wynikłego, i niezmnieszania żołnierzom porcyi rzeźników, postanowito wysokie Królewskie Ministeryum woyny, porcyę mięsa w stosunku różnicy pomiędzy wagą rzeźnicką na przysłałość miejsca mieć niemającą i nową, podwyższyć.

Zapobiegając zaś wielkięj frakcyi przy wadze $3\frac{1}{2}$ łota na funt w stosunku z wagą nową stojący, oznacza się też na 3 tylko łoty, a zatem porcyę $\frac{1}{2}$ funta dotychczasowę wagi mięsa na $17\frac{1}{2}$ łota wagi kupieckięj.

W skutek przeto przepisów przy następnym pokoiu względem żywienia przechożącego woyska wydanych, a w Dzienniku urzędowym z roku 1816 No. 45. na stronicy 509 do 511. umieszczonych, podaliśmy niniejsze podobne postanowienie wszystkim właściwym Władzom i publiczności do wiadomości i zastosowania się w podobnych przypadkach.

Bydgoszcz, dnia 27. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Względem rozwiązania Trybunału handlowego w Toruniu od dnia 1. Stycznia r. p.

Podług ustanowionego biegu Instancyów stanowiący Trybunał handlowy w Bydgoszcy i Toruniu nawzajem względem siebie Instancyę appellaacyjnę. Dotychczasowe jednak związki między Wielkiem Księstwem Pomorskiem a pryncypalnymi do Pruss sąsiednich powiatami Chełmińskim i Michałowskim, oraz z miastem Toruniem i obwodem tego co do wymiaru sprawiedliwości, podług patentu Najjaśniejszego Pana z dnia 9. m. u. stał się z dniem 1. Stycznia r. p., a Trybunał handlowy w Toruniu z tymże dniem został roz-

Justiz vom 24ten d. M. ist daher festgesetzt worden, daß für den Zeitraum vom 1sten Januar bis zum 1sten März k. J. wo auch im Großherzogthum Posen die neue Justiz-Einrichtung beginnen wird, die Appellationen von den Entscheidungen des Handels-Tribunals zu Bromberg, an das Handels-Tribunal zu Posen gehen sollen.

Dies wird hierdurch zur öffentlichen Kenntniß gebracht.

Posen, den 30sten Dezember 1816.

Königl. Ober-Appellations-Gerichts-Vice-Präsident, und Kommissarius zur Organisation der Justiz im Großherzogthum Posen.

v. Schönemark.

Des Königs Majestät haben nach der Allerhöchsten Kabinettsordre vom 31sten Oktober d. J. für zweckmäßig gefunden, daß den sämtlichen Rentanten bei den Regierunghaupt-Kassen, ein gleicher, ihrem Geschäfte angemessener Charakter beigelegt werde, und daher befohlen, daß die, schon hier und da gebräuchliche und früher üblich gewesene Benennung der ersten Rentanten, als Landrentmeister, den sämtlichen bereits angestellten Regierunghaupt-Kassen-Rentanten verleihe, und den künftig in dieser Eigenschaft anzustellenden Individuen beigelegt werden soll.

Diese Benennung wird also nunmehr auch dem Rentanten der hiesigen Regierunghaupt-Kasse, Herrn Oberempfinger Jacobi, zu Theil.
Bromberg, den 23ten Dezember 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Zweite Abtheilung.

Personal-Chronik.

Der Kandidat der Theologie Herr Karl August Wolfel, als bestätigter Rektor der Evangelischen Schule in Schönauke.

wisänym, Reskryptem JW. Naczelnika sprawiedliwości z dnia 24. b. m. ustanowioném zatém zostało, iż w przeciągu czasu od dnia 1. Stycznia aż do 1. Marca r. p., gdzie także w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem nowa organizacya sądownictwa zaprowadzoną będzie, appellacye od wyroków Trybunału handlowego w Bydgoszocy, do Trybunału handlowego w Poznaniu zakładane bydź mają; ceteris in primis do publiczney podaie się wiadomości.

Poznań, dnia 30. Grudnia 1816.

Królewski Vice-Prezes Naywyższego Sądu appellacyjnego jako Kommissarz do organizowania sądownictwa w wielkiem Xięstwie Pcznańskiem.

v. Schönemark.

Najiasnieyszy Król Naywyższym rozkazem gabinetowym z dnia 31. Października r. b. za rzecz stósowną uznał, nadać wszystkim Kassyerom kassy główney Regencyney równy charakter i onychże czynnościom stósowny, i dla tego nakazał, aby nazwisko Landrentmistrz dla pierwszych Kassyerów tu i owdzie już używane i dawnitę w zwyczaju będące, wszystkim Kassyerom głównym teraz ustanowionym nadane, osobom zaś w przyszłości na tę posiadzie ustawić się mającym przydane byto.

Tytuł więc ten i tuteyszemu główney kassy Regencyney Kassyerowi JP. Jakobiemu nadanym został.

Bydgoszcz, dnia 23. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Kandydat Teologii JP. Karol Augustin Woolfel na Rektora szkoły ewangelickiey w Trzociance zatwierdzony został.

(Hierzu der Oeffentliche Anzeiger No. 2.)

Öffentlicher Anzeiger

zum

Amtsblatt No. 2. der Königl. Preuss. Regierung zu Bromberg.

Die Generalpacht des im hiesigen Departement belegenen Domänen-Amts Koronowo oder Polnisch Krone genannt, soll höherer Bestimmung gemäß auf eine sechsjährige Pacht-Dauer von Trinitatis 1817 ab, zur Licitation gestellt werden.

Zu diesem Amte gehört das Vorwerk Wtelnonebst der Brauerei und Brenneret, welche Pertinenzien so lange eine jährliche Pacht von 2814 Rtl. 22 ggr. 9 $\frac{1}{2}$ pf., und zwar

- a) das Vorwerk 901 Rtlr. 15 ggr. $\frac{1}{2}$ pf.,
 - b) die Brauerei 926 Rtlr. 21 ggr. 3 $\frac{1}{2}$ pf. und
 - c) die Brenneret 986 Rtlr. 10 gr. 6 pf.
- getragen haben.

Außerdem kommen aus diesem Amte jährlich 13,945 Rtlr. 19 ggr. $\frac{1}{2}$ pf. baare Gefälle auf, deren Erhebung und Abführung zur Königl. Kasse laut Etat, dem General-Wächter obliegen, wofür sowohl als für die Besorgung der Amtsgeschäfte ein Beamten-Gehalt von 250 Rtlr. jährlich ausgesetzt ist.

Zu dieser Licitation ist ein Termin auf den 2ten Februar 1817 Vormittag um 10 Uhr auf dem hiesigen Regierungs-Konferenz-Gebäude vor dem Departementorath, Herrn Regierungsrath Schwarzbach, anberaunt, an welchem sich Pachtlustige einfinden und nach erwiesener Qualifikation und Kautions-Fähigkeit ihre Gebote verlaublich machen können.

Die nähern Licitations-Bedingungen sind in unserer Registratur einzusehen.

Bromberg, den 19ten Dezember 1816.

Königl. Preuss. Regierung.

Zweite Abtheilung.

Ekonomia Koronnowska w Departamencie tuteyszym leżąca, ma być stosownie do postanowienia Władcy wyższej w sześcioletnią dzierżawę od Trinitatis r. 1817 począwszy, przez publiczną licytacją wypuszczona.

Do Ekonomii téy należy, folwark Wtelnowraz z browarem i gorzalnią, które to pertynencje dotychczas roczney dzierżawy talarów 2814, dgr. 22, den. 9 $\frac{1}{2}$ to jest:

- a) z folwarku tal. 901, dgr. 15, den. $\frac{1}{2}$
 - b) z browaru tal. 926, dgr. 21, den. 3 $\frac{1}{2}$
 - c) z gorzalni tal. 986, dgr. 10, den. 6
- wynosiły.

Oprócz tego wpływają z Ekonomii téy rocznie podatki gotowe w summie talarów 13,945 dgr. 19, den. $\frac{1}{2}$, których ściąganie i odsyłanie do kassy Królewskiej podług etatu Naddzierżawcy poruczone jest, za co temuż jako też za czynności ekonomiczne pensya roczna talarów 250 ustanowioną jest.

Do licytacji téy wyznacza się termin na dzień 5. Lutego 1817 r. z rana o godzinie 10téy, w domu sedyonálnym tutejszey Regencyi przed Radcą Departamentowym W. Radcą Regencyi Schwarzbach, na którym ochotnicy do dzierżawy téy stawić się, i powodownieniu zdatości i stać imi rękoyimi podania swe czynić mogą.

Blizsze warunki licytacji mogą być w Registraturze naszey przezyrane

Bydgoszcz, dnia 19. Głodnia 1816.

Królewsko-Pruska Regencya.

Wydział Drugi.

Sicherheits-Polizei.

Alle Civil- und Militär-Behörden werden hiers durch aufgefodert und ersucht, auf den zur Festung-Strafe verurtheilten Verbrecher Baltasaz

Wzywya i uprasza się wszystkie Władze ts Kcywne jako też i woyskowe, aby na zbrodniarza Baltazara Sakwę na karę więzienia

Sakwa welcher am 9ten d. M. zu Gniwkowo erlöschten ist, aufmerksam zu seyn, ihn dingfest zu machen, und gegen Erlass der Kosten gefesselt an den Magistrat zu Gniwkowo abliefern zu lassen.

Bromberg, den 15ten Dezember 1816.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Signalément.

Alter 30 Jahr, 5 Fuß 1 Zoll groß, schwarzes braunes Haar, graue Augen, gewöhnliche Nase und Mund, braunen Bart, rundes Kinn und Gesicht, kleiner Statur.

Alle Civil- und Militair-Beobdten werden hierdurch aufgefordert und ersucht, auf den zur Festungs-Straße verurtheilten Verbrecher Stephan Lewandowski, welcher den 10ten d. M. auf dem Transport nach Thorn entwichen ist, aufmerksam zu seyn, ihn dingfest zu machen, und gegen Erlass der Kosten gefesselt an den Magistrat in Gniwkowo abliefern zu lassen.

Bromberg, den 15ten Dezember 1816.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Signalément.

Alter 20 Jahr, 5 Fuß 1½ Zoll groß, braunes Haar, braune Augen, gewöhnliche Nase und Mund, braunen Bart, rundes Kinn, längliches Gesicht, kleiner Statur.

Es soll nach höherem Auftrage die Lieferung von 2600 Ringe Stab- und Bodenholz, und 3600 Schock Mehlfaß-Bände, und zwar:

1. Franko Bromberg 2000 Ringe Stabholz und 2500 Schock Mehlfaß-Bände.
2. Franko Königsberg in Preußen aber nur 600 Ringe Stabholz und 1500 Schock Mehlfaß-Bände.

zur öffentlichen Licitation nochmals gestellt werden. Der Termin hiezu ist auf den 1sten Februar künftigen Jahres des Morgens um 10 Uhr im Bureau des hiesigen Proviant-Amtes anberaumt, in welchem sich diejenigen, welche genannte Lieferungen zu übernehmen im Stande, auch kautionsfähig sind, zahlreich einzufinden wollen.

Die näheren Bedingungen bei der zu vergebenden Entreprise, so wie die Beschreibung der notwendigen Qualitäten der zu liefernden Hölzer sind täglich in der hiesigen Proviant-Amtes-Registatur zu ersehen. Bromberg, den 21sten Dezember 1816.

Königl. Preuß. Proviant-Amt.

skasanego, który dnia 9. m. b. z Gniwkowa zbiegł, baczną dawały oko, w razie wysłędzenia przytrzymały, i za zwrotem kosztów do Magistratu w Gniwkwowie pod mocną strażą odesłały.

Bydgoszcz, dnia 15. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

R y s o p i s.

Wiek 30 lat, wzrost 5 stop 1 cal, włosy czarno-brunatne, oczy szare, nos zwyczajny, usta zwyczajne, podbrodek okrągły, broda brunatna, twarz okrągła, sytuacja mała.

Wyzywa i uprasza się wszystkie Władze tak cywilne iako też i wojskowe, aby na zbrodniarza Stefana Lewandowskiego na więzienie skazanego, który dnia 10. m. b. z transportu do Torunia zbiegł, baczną dawały oko, w razie wysłędzenia przytrzymały, i za zwrotem kosztów okutego w kajdanki do Magistratu w Gniwkwowie pod mocną strażą odesłały.

Bydgoszcz, dnia 15. Grudnia 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

R y s o p i s.

Wiek 20 lat, wzrost 5 stop 1½ cala, włosy brunatne, oczy brunatne, nos zwyczajny, usta zwyczajne, podbrodek okrągły, broda brunatna, twarz podługowata, sytuacja mała.

Infolge hoher Verfügung Einer Königl. Höchsterordneten Regierung Bromberger Departements vom 28ten November o. No. 81. R. soll das hieselbst belegene Krug-Grundstück, zu welchem 21 Morgen Magd. Acker zweiter Klasse, 1 Morgen Gartenland, und 1½ Morgen Wiesen gehören, in Termino

den 23ten Januar 1817.

Morgens um 10 Uhr in der hiesigen Amts-Kanzley modo licitationis in Erbpacht ausgethan werden: Erbpachtstüchtige werden daher hiermit zu geblichem Tage vorgeladen, um ihre Gebotthe zu verlaublichen: Der Meistbietende kann des Zuschlags salva approbatione gewärtig seyn. Die Erbpachtsbedingungen können zu jeder Zeit in der hiesigen Amts-Registratur eingesehen werden.

Polskaway, den 18ten Dezember 1816.

Königl. Preuß. Domainen-Amt Kleeke.

Ediktal - Citation.

Da die Erben des hier verstorbenen Chirurgen Johann Gottfried Meiner, auch Meinert genannt, aus Finsterwalde in Sachsen gebürtig, zu dessen Nachlaß ein hier belegenes Grundstück mit einem Wohnhaus gehört, aller Bemühungen der Kuratoren ohngeachtet, bis jetzt nicht ausgemittelt werden können, so werden dieselben, so wie deren Erben und Erbennehmer auf den Antrag der Kuratoren hiermit öffentlich vorgeladen, sich bei dem unterzeichneten Gerichte schriftlich oder mündlich binnen 9 Monaten, und spätestens in dem auf den 17ten Jult 1817. angesetzten Termin zu melden, und ihr Erb-recht nachzuweisen, widrigenfalls der ganze Nachlaß des Verstorbenen als ein herrntloses Gut dem Fisko anheim fallen wird.

Der hiesige Herr Justiz-Kommissarius Wolffgramm wird den Erben zum Mandatarius vorgeschlagen, an den sie sich wegen Wahrnehmung ihrer Gerechtfame wenden können.

Memel, den 20ten September 1816.

Königl. Preuß. Land- und Stadt-Gericht.

Bekanntmachung.

Am 22ten d. M. sollen in dem Königl. Domainen-Amtc Ryschewo verschiedene Mobilien, bestehend in sehr schönen Spiegeln, Tischen, Stühlen, Sopha's, Spinden und sonstigen Dirchschasts- auch vielen Ackergeräthen, und auch noch verschiedenes Getraide, öffentlich an den Meistbietenden gegen gleich baare Bezahlung in Courant verkauft werden, welches dem Publikum hiermit bekannt gemacht wird. Amt Ryschewo, den 18ten Januar 1817.

Obwieszczenie.

W dniu 22. b. m. w Amcicie Ryszewskim sprzedane bydz maia różne mebla, iako to: piękne lustra, stoły, krzeselka, kanapy, szafy i inne sprzęta domowe i rolniczo-gospodarsze, niemniéy cokolwiek ieszcze zbiora różnego, wigcéy daiącemu za gotowâ zapłatę w monecie grubéy, co do publicznéy podaie się wiadomosci.

Amt Ryszewo, dnia 1. Stycznia 1817.

Bei unterzeichnetem Lotterie-Collecteur sind Loose zur 35ten Klassen, als auch 43ten kleinen Geld-Lotterie für Auswärtige und Einheimische zu haben. Inowroclaw den 9ten Januar 1817.

Bandtke,

Königl. Postmeister und Lotterie-Einnehmer.

U podpisanego Kolektora Lotteryi krajowéy, dostac można losy do Lotteryi 35. klassycznéy, oraz i do małej Lotteryi 43.

Inowroclaw, dnia 9. Stycznia 1817.

Bandtke,

Król. Postmistrz i Kolektor Lotteryi.